

Cumhuriyet Halk Partisi

DEPREM RAPORU-3

SUNUŞ

17 Ağustos depreminden sonraki "Deprem Raporları"ımızın üçüncüsünü yayınlıyoruz. Bu rapor da, öncekiler gibi, Genel Sekreter Yardımcımız - Toplu Konut İdaresi eski başkanı - Yiğit Gülöksüz başkanlığında bir grup tarafından hazırlanmıştır. Bu çalışmalarda, Yüksek Danışma Kurulu üyemiz - İmar ve İskan eski bakanı - Erol Tuncer, Erzincan Depremindeki Proje Koordinatörü Ömer Kırıl ile Yıldız Tokman görev almışlardır.

Aradan geçen zaman içinde, 12 Kasımdaki Düzce-Kaynaşlı-Bolu bölgesindeki deprem felaketini de yaşadık. İki felaketin de acıları ve sorunları devam ediyor.

Türkiye, 2000 yılına, o sorunları çözme görevinin sorumluluğunu taşıyarak giriyor.

Bu sorumluluğun en önemli gereği, kentlerimizi ve köylerimizi "yaşanabilir" ve "depreme karşı güvenli" bir yapıya kavuşturabilmektir.

İlk iki raporumuzda olduğu gibi, bu raporumuzun da ana hedefi, buna katkıda bulunmaktır.

Hemen hemen tümü deprem kuşaklarının etkisi altında bulunan ülkemizde, çocuklarımızın sorunlarımızın geleceği bu alanda alınacak önlemlerin ciddiliğine ve uygulanmasına bağlıdır. Deprem bölgelerinde yaşamak, o kadar tehlikeli bir durum olmayabilir. Japonya'dan Kaliforniya'ya kadar birçok yerde aynı durum var.

Tehlikeli olan, o bölgelerde oturan evlerin, çalışılan iş yerlerinin depreme karşı dayanıksız olmasıdır. Türkiye, bu sorunu, tüm kurallarını oluşturup uygulamaya başlayarak biran önce çözmek zorundadır.

Yeni bir yılla birlikte yeni bir yüzyıla ve yeni bir "bin yıl"a girerken, bu konudaki uyarılarımızı içeren üçüncü "**deprem raporu**"muzu tüm ilgililerin dikkatine sunarız. Yeni yılın ülkemiz ve milletimiz için mutlu bir geleceğin başlangıcı olmasını dileriz.

Altan Öymen

CHP Genel Başkanı

KENTLERİMİZİ DEPREMLERE KARŞI DAYANIKLI, GÜVENLİ VE YAŞANABİLİR HALE GETİREBİLİRİZ.

Cumhuriyet Halk Partisi 17 Ağustos depreminden sonra iki rapor yayınlamıştır.

Birinci raporda önce genel bir değerlendirme yapılarak ulusal deprem politikasının ana hatları ortaya konulmuştur. Daha sonra afetlerden dolayı oluşabilecek kayıp ve zararların en aza indirilebilmesi için Ulusal ve Yerel düzeylerde master planların ve eylem planlarının

hazırlanması gerekliliği ortaya konularak yeni bir yapı kontrol sistemi ile yeni kurumsal ve finansman sistemi önerileri yapılmıştır.

İkinci raporda ise deprem bölgesindeki yerleşmelerimizde geçici iskan aşamasından, daimi iskan aşamasına, deprem sonrası rehabilitasyon ve yeniden yapılanma işlerinin planlanması ve yönetiminden ülkemizdeki mevcut yasal ve kurumsal yapının dönüşüm modellerine ve insani boyutlu sosyal programlarının geliştirilmesine kadar saptamalar ve politika önerileri geliştirilmiştir.

17 Ağustos depremi üzerinden 4 ay geçti. 12 Kasım' da Kaynaşlı, Düzce ve Bolu'yu etkileyen 7.2 büyüklüğünde ve ciddi hasarlar oluşturan yeni bir deprem daha oldu. Bu son deprem felaketi 17 Ağustos sonrasında ortaya çıkan bunalımı daha da ağırlaştırdı.

Bilindiği üzere deprem gibi doğal bir afetin felaket haline dönüşmesi;

- konut ve işyerlerinin çürük zeminlerde yapılması,
- inşaat kalitesinin kötü olması,
- koruyucu kent planlama sisteminin bulunmaması

gibi nedenlerin bir arada bulunmasına bağlıdır. Bu türden afetlere bütün dünyada "**insan eliyle yaratılmış afetler**" denmektedir.

AŞIRI VE DENETİMSİZ KENTLEŞME VE ARSA SPEKÜLASYONU ENFLASYON KADAR TEHLİKELİDİR.

Ülkemizde özellikle 1950ler'de hızlanan aşırı denetimsiz kentleşme süreci, arsa spekülasyonu enflasyon canavarına benzer biçimde Türkiye'nin şehirlerini, belediyelerini, şehircilikle ilgili mevzuatını, kurumlarını ve finansman sistemini hazırlıksız yakalamış ve felce uğratmıştır.

Bu aşırı kentleşme süreci kontrol edilmeyen kentsel rantlar yaratarak çeşitli çıkar gruplarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Kontrolsüz kentsel rantlar, arsa spekülasyonu ve çıkar grupları bir yandan, hızlı göç olgusu, gecekondulaşma ve kaçak yapılaşma diğer yandan kentlerimizin sosyal, kültürel ve iş hayatını, yerel politikacıları ve politikaları derinden etkilemiş ve günümüz kentlerine damgasını vurmuştur.

Bu aşırı kentleşme sürecinde konutlar, sanayi tesisleri ve diğer yapılaşmalar genel olarak

- plansız bir biçimde ya da plan varsa bile baskı sonucu mevzi planlarla değiştirilerek,
- zemin yapısının sağlam veya çürük olmasına bakmaksızın,
- inşaatların kimler tarafından yapıldığı, kimler tarafından yönetildiği,
- inşaatların kontrol edilip edilmediği

gibi konulara dikkat etmeksizin, gerçekleştirilmiş ve bugünkü kentlerimiz, yerleşmelerimiz oluşmuştur.

Kentlerimiz bu nedenlerle düzensizdir, aşırı yoğundur. İki katlı bahçeli evler bölgesi 5 katlı apartmanlara, 5 katlılar 8 kata 10 kata bu nedenlerle yükseltilmektedir. Bugünkü kentlerimizi biçimlendiren hakim inşaat düzeni arsa spekülasyonu, yık-yap-sat düzeni ve bozuk gelir dağılımının bir işlevidir. Bu düzen bir arsada mümkün olan en fazla sayıda konut veya işyerini yapmak ister. Kalite ile ilgilenmez. İmar ve deprem yönetmelikleri ile arası iyi

değildir. Yaşanabilir kalitede mekanlarla ilgilenmez. İlgilenilen en kısa zamanda en fazla kârdır, köşe dönmeektir.

YEREL YÖNETİMLER GÜÇLENDİRİLMELİDİR.

Aşırı kentleşme olgusunun yarattığı sorunlarla başa çıkabilmek için kent yönetimlerinin teknik kadrolarla güçlendirilmesi , finansman kaynaklarıyla desteklenmesi, stratejik kentsel gelişme planları hazırlanması ve dar gelirli aileler için konut programlarının uygulanması ve gelir dağılımının iyileştirilerek yaşanabilir yerleşmeler yaratılması gerekirken bunların tersi yapılmış ve gecekondulara, kaçak yapılara göz yumulmuş, teknik açıdan güvenli olmayan bu yapılar için neredeyse bütün siyasi partiler ve iktidarlar af yasaları çıkartmışlardır.

KAÇAK YAPILAŞMA VE İMAR AFLARI KENTLERİMİZİN GELECEĞİNİ İPOTEK ALTINA ALMIŞTIR.

Bu siyasi partiler belki af yasalarıyla iktidarlarını biri süre uzatmışlardır ancak bunun sonucunda toplumsal ve ekonomik yapımızda deformasyonlar oluşmuş, kentlerimizin geleceği ipotek altına alınmış, kentlerimiz yapısal hasar görmüş ve son depremde görüldüğü gibi binlerce yurttaşımız yaşamını yitirmiştir. 17 Ağustos depreminde af yasalarıyla yasal duruma gelen yapıların % 80'nin ağır hasar gördüğü anlaşılmıştır. (TBMM araştırma komisyonu, gazeteler)

Kentlerimizin oluşum sürecinde en son dikkat edilen konulardan birisi yaşanabilir kalitedeki mekanların oluşturulması ise diğeri de doğal felaketlere karşı dayanıklı ve güvenli yapılaşma olmuştur.

İÇİNDE YAŞADIĞIMIZ KENTLERİMİZİ VE KÖYLERİMİZİ GERÇEKTEN BÜTÜN BOYUTLARIYLA "YAŞANABİLİR ve DEPREME KARŞI GÜVENLİ KENTLER" HALİNE GETİRMELİYİZ.

Kentlerimizin, köylerimizin doğal felaketlere karşı bu kadar dayanıksız, güvensiz ve hasar görebilir olması sadece uygun olmayan zeminlerde yapılan kötü inşaatlar ile açıklanamaz

Bugünkü iktidar, sorunu böyle gördüğü için deprem bölgesindeki kentlerde hazine mülkiyetinde sağlam zeminli araziler aramakla yetinmektedir. Bu alanlarla ilgili kapsamlı bir çevresel etki araştırması yapıldığı bile kuşkuludur. Bulunan araziler en yakın yerleşmeye 5 ila 10 kilometre uzaklıktadır. Konutlar Dünya Bankası kredisi veya bulunan yurtdışı finansman kaynakları ile yapılacağına göre inşaat kontrolü ulusal / uluslararası müşavirler tarafından yapılacaktır. Sorun bir mühendislik projesi boyutuna indirgenmiştir.

Deprem bölgesindeki yerleşmelerde Kentsel Kalkınma ve Kentsel Gelişme Stratejileri, İstanbul Metropoliten Alanının doğu gelişme koridorunun geleceği, Doğu Marmara Bölgesel Gelişme Planı gibi modern dünyanın uyguladığı şehircilik anlayışı ve pratikleri hükümeti anlaşılan ilgilendirmemektedir.

Sanki bundan sonra bu bölgede deprem olmayacak gibi davranılmaktadır ve anlaşılan aşırı kentleşme süreçleriyle oluşan mevcut kentlerimizin yapısal hastalıkları hiç önemli değildir. Öylesine değildir ki iktidar sadece mevzi uygulamalarla ilgilenmekte ve daimi iskan alanları olarak yeni konut mahallelerini şehirlerden uzakta rasgele şarapnel parçaları gibi dağıtacaktır. Gelecekte yeni yapılacak konut mahalleleri ile şehirler arasında kalan boş alanlar yine eski

usul düzensiz ve aşırı kentleşme süreçleri ile konut ve işyerleri tarafından dolacak ve bir sonraki afete davetiye çıkarılacaktır.

KENTLERİMİZDEKİ YAŞAMIN NORMALLEŞMESİ VE YAŞANABİLİR ÇEVRELERİN OLUŞTURULMASI İÇİN “GEÇİŞ DÖNEMİ KENT PLANLARI” HAZIRLANMALIDIR.

Depreme uğramış kentlerimizin bazılarının iş merkezleri neredeyse yok olmuştur. İş merkezlerinin rehabilitasyonu ve yeniden yapılanma projeleri ne zaman gündeme getirilecektir? Konut mahallelerinde yıkılan ve enkazları temizlenen arsaların bulunduğu birkaç dişi çekilmiş gibi duran yapı adaları ne olacaktır? Mevcut yerleşmeler savaş görmüş ve terk edilmiş şehirler gibidir. İkinci deprem raporumuzda depremden etkilenmiş yerleşmeler için önerdiğimiz ve kentlerdeki yaşamın normalleşmesi ve yaşanabilir kentlere dönüşmesini sağlamayı amaçlayan geçiş dönemi kent planlarının bir an önce hazırlanıp uygulamaya konulmasının gerekliliğini tekrar hatırlatırız.

HASAR GÖRMÜŞ YAPILARIN ONARIM VE GÜÇLENDİRİLME İŞLERİ CİDDİ ŞEHİRCİLİK VE MÜHENDİSLİK PROJELERİ İLE GERÇEKLEŞTİRİLMELİDİR.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından hasarlı yapıların onarım ve güçlendirilmesi kapsamındaki projelendirme ve uygulama konularında aceleyle birkaç günlük bir kurs düzenlettirilmiş ve yaklaşık 500 mühendis eğitilmiştir. Bunun yanında depremden sonra özellikle İstanbul'da yaşayan yurttaşlarımızın bir kısmının, yapıları hasarlı olsun ya da olmasın yaşadıkları konutlarının onarılması ve güçlendirilmesi amacıyla yarattıkları talepler sonucunda yeni bir piyasa oluşmuştur. Ancak bu piyasaya bakıldığında vatandaşların korkularını ve iyi niyetlerini kullanarak para kazanmaya çalışan hatta aralarında 41 yıllık garanti(!) veren birtakım ne olduğu tam anlaşılmayan kişi ve kuruluşlar türemiştir (gazete ilanları). Konutların ve işyerlerinin yapısal sistemlerinin güçlendirilmesi konusunda büyük belirsizlikler ve boşluklar oluşmuştur. Bu boşluklar, hükümet tarafından fark edilip doldurulmadığı için af yasaları sonrası türeyen yeminli bürolar benzeri inşaat mühendisliği konusunda yetkinliği belli olmayan kişi ve kuruluşlar tarafından hızla doldurulmaktadır. Devletin vatandaşlarımızı bu türden kişi ve kuruluşlardan koruması gerekir, yetkilileri hızla görevlerini yapmaya davet ediyoruz. Erzincan'da 1992 depreminden önceki depremde hasar görmüş yapılar bu tür ehil olmayan kişilerce güya onarılmış, çatlaklar sıvayla kapatılmış ancak bu yapılar 1992 depreminde yerle bir olmuştur. Depremde hasar gören yapıların sahiplerine para dağıtarak ve birkaç günlük kurslarla eğitilmiş 500 mühendisi deprem bölgesine dağıtarak, uygulama yapmakla sorumluluktan kurtulmak mümkün değildir.

HASAR GÖRMÜŞ YAPILARIN SORUNLARI HÜKÜMETİN “PARA VER KURTUL” POLİTİKASIZLIĞI İLE ÇÖZÜLEMEZ.

Hasar görmüş yapılarla ilgili uygulamalar ciddi mühendislik ve şehircilik projeleridir ve uygulamaların en azından yapı adası ölçeğinde ele alınması gerekir. Bu yapı adalarında hasar görsün görmesin tüm yapılarda mühendislik açısından hasar görebilirlik analizlerinin yapılması, kentsel yoğunluk kararlarının irdelenmesi, daha yaşanabilir bir mekansal ortam elde etmek için kentsel tasarımının yapılması, maliyet fayda analizlerinin yapılması gibi bir dizi çalışma sonucunda "**kentsel güçlendirme ve rehabilitasyon programlarının**" oluşturulması ve uygulamanın sürekli denetim altında tutulması ve bu hizmetlerin bağımsız müşavirlik kuruluşları tarafından yapılması gerekir.

Hasar görmüş yapıların onarım ve güçlendirme işlerinde Hükümet "para ver kurtul" politikası ile bir sonraki depremde yıkılması olası konutlar ve işyerleri çevreleri oluşturmamalıdır.

YENİ YAPI KONTROL SİSTEMİ BİR AN ÖNCE YÜRÜRLÜĞE SOKULMALIDIR.

17 Ağustos depreminden hemen sonra yayınladığımız birinci raporda,ODTÜ tarafından hazırlanıp Bayındırlık Bakanlığı'na teslim edilmiş bulunan "**Yeni bir Yapı Kontrol Sistemi ve Afetlere Karşı Dayanıklılığı Sağlayacak Teknik Önlemleri İçermek Üzere; 3194 sayılı İmar Kanunu'nun Revizyonu**" taslağının TBMM tatile girmeden yasalaştırılması önerisinde bulunmuştuk. 17 Ağustos depreminden bu yana 4 ay geçti. Meclis tatile girmeden Tahkim yasası, geç emeklilik gibi yasa tasarıları yasalaşırken, Yapı Kontrol Sistemi ile ilgili herhangi bir girişimde bulunulmamıştır. Geçen 4 ay içinde Yapı Kontrol Sistemi ile ilgili sonu gelmeyen tartışmalar henüz bir sonuca ulaşmamıştır. Hazırlatılan tasarıların içeriği herhalde bazı çevrelere danışılıyor olmalı; ancak bu tasarılar kamuoyu önünde tartışılmamaktadır. Aydınlik ortamlarda ve katılımcı bir süreçle ülkemizdeki bütün bilgi ve tecrübeden faydalanarak kalıcı bir sistemin geliştirilmesi ülke yararına olacaktır.

YAPI SİGORTASI FONUNDA BİRİKECEK FİNANSMAN KAYNAKLARI, MEVCUT YAPI STOĞUNUN DEPREMLERE KARŞI SAĞLAMLAŞTIRILMASI İÇİN KULLANILMALIDIR.

17 Ağustos depreminden 4 gün sonra yayınladığımız deprem raporunda yapı sigorta sistemi önerisinde de bulunmuştuk. Ancak Hükümet 4 ay içinde yine farklı kurumlarda farklı çalışmalar yürütüyor. İçinde bulunduğumuz olağanüstü durumun farkında değilmiş gibi normal zamanların devlet temposuyla yapı sigortası sistemi geliştirilmeye çalışılıyor. İlk raporumuzda belirttiğimiz gibi afetlerle ilgili olarak yeni çağdaş bir fon oluşturulmalı ve bu fonu kullanabilecek kapasitede bir Afet Yönetimi İdaresi kurulmalıdır. Yapı sigorta sisteminde birikecek fonlar afetlere hazırlıklı olma programlarında ve afet sonrası rehabilitasyon ve yeniden yapılanma programlarında kullanılmalıdır. Bu fondan verilecek her türlü kredilerde gerçekçi bir geri dönüş mekanizması oluşturulmalı ve sistem mali olarak yaşayabilir olmalıdır.

Yapı sigorta sisteminin birinci faydası prim ödeyen yapı sahiplerinin gelecekte oluşabilecek kayıp ve zararlarının ödenmesi, ikinci faydası ise birikecek fonların afetlere hazırlıklı olma çabalarında kullanılacak olmasıdır. Bu fon uluslararası kuruluşlardan elde edilebilecek diğer finansman kaynaklarıyla birlikte daha önceki raporlarımızda önerdiğimiz politikaların ve önlemlerin gerçekleştirilmesinde kullanılacaktır.

Daha önceki raporlarda mevcut yapı stokunun olası depremlerde hasar görebilirliğinin araştırılması ve gereken yapıların güçlendirilmesi ile ilgili uygulamalara hastaneler, okullar gibi önemli tesislere öncelik verilerek derhal başlanması önerilmişti.

“YERLEŞMELER GÜÇLENDİRME VE REHABİLİTASYON MASTER PLANI” HAZIRLANMALIDIR

Türkiye' deki deprem tehlikesi olan yerleşmelerde hasar görebilir yapı stokunun güçlendirilmesi ve rehabilitasyonu için 25 senelik bir perspektifle "**Yerleşmeler Güçlendirme ve Rehabilitasyon Master Planı**" hazırlanmalıdır. Bu planda yerleşmelerdeki yapı ve tesislerin uygulamadaki öncelikleri belirlenmelidir. Bu öncelikler saptanırken

insanların yoğun olarak yaşadığı ve çalıştığı mekanlar, stratejik olarak önemli yapı ve tesisler ile gelecek nesillere miras bırakacağımız tarihsel mekanlar dikkate alınmalıdır.

Kentsel Güçlendirme ve Rehabilitasyon Master planlarının uygulamaya konulmasında Toplu Konut İdaresince hazırlanan ve 22 Haziran 1995 tarihinde yürürlüğe giren Tüzük kullanılabilir. Bu Tüzüğün 5. Ek maddesiyle "Ülkede mevcut konut stokunun restorasyonu, rehabilitasyonu ve çevresel iyileştirilmesi amacıyla hazırlanan ve İdarece uygun görülen konut, altyapı, sosyal ve benzeri tesislerle işyerlerini kapsayan projelere Fondan kredi verilebilir" hükmü getirilmiştir. Bu Fon'a yurtdışından bulunacak kaynakların bir kısmının aktarılması ve kurulacak yapı sigorta fonunun finansman olanaklarıyla Tüzük hükümlerinin uygulamasına başlanabilir. Hazırlanacak uygulama yönetmeliğinin katılımcı bir yöntemle ve ülkemizdeki birikmiş bilgi ve tecrübeyi değerlendirerek yapılması ülke yararı açısından zorunluluktur. Dar gelirli yurttaşlarımız için uzun vadeli kredi mekanizmaları oluşturulmalıdır.

KURUMSAL,YASAL VE FİNANSMAN SİSTEMİNDE YENİDEN YAPILANMA:ŞEHİRCİLİK REFORMU

CHP Deprem Raporlarında açıklandığı gibi ve son depremlerin sonuçlarının da bir kez daha gösterdiği gibi ülkemizdeki mevcut şehircilik anlayışı pratiği iflas etmiştir. Şehircilik sorunlarına parçacı yaklaşımlarla çözüm bulmaya çalışmak, yasalarda bazı maddeleri değiştirmek, bir iki ek madde koymak, güncelliğini yitirmiş, uygulama olanağı bulunmayan yasalarla idare etmek, genel giderlerini bile zor karşılayan, borç batağından kurtulamayan, mimar ve mühendisi bile bulunmayan belediyelerle uygulama yapmak mümkün değildir. Delik büyük diyen bir edilgen tavırla sorunların altında kalan acz içinde bir şehircilik anlayışı ve pratiği tümüyle yeniden ele alınmalıdır.

ŞEHİRCİLİK VE KONUT BAKANLIĞI DERHAL KURULMALIDIR

Ülkemizde yaşanabilir yerleşmeler yaratabilmek, doğal felaketlerin ve teknolojik afetlerin yaratabileceği kayıp ve hasarları en aza indirebilmek, dengeli bir kentleşme ve sanayileşme süreci ile sürdürülebilir bir kalkınma sağlayabilmek, çağdaş ve etkinliği artırılmış kent ve bölge planlama ve proje yönetim modelleriyle yönetilebilmesini sağlamak, arsa spekülasyonunu ortadan kaldırabilmek gibi amaçları olan bir Şehircilik Reformu kaçınılmazdır. Bu reform Şehircilik ve Konut Bakanlığının kurulmasıyla başlayacaktır. Uzunca bir süredir şehircilikle ilgili işler Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın ikinci sınıf bir genel müdürlüğünün bazı daireleri arasına sıkıştırılmış bir biçimde durmaktadır. Depremden hemen sonra belediyelerden alınan yetkiler neredeyse hiçbir şey yapılmadan iade edilmiştir. Bayındırlık ve İskan Bakanlığı bu haliyle şehircilik konularında acze düşmektedir. Bir an önce modern bir Şehircilik Bakanlığı kurulmalıdır. Bu Bakanlığa yeni kurulacak Afet Yönetimi İdaresi, Konut ve Kentsel Gelişme İdaresine dönüşecek Toplu Konut İdaresi, Kentsel Altyapı İdaresine dönüştürülecek İller Bankası ve Kentsel Arsa İdaresine dönüşecek Arsa Ofisi bağlanmalıdır.

BÜTÜNLEŞTİRİLMİŞ İMAR VE KENTSEL GELİŞME YASASI HAZIRLANMALIDIR

Şehircilik dünyasındaki sayısız yasa, tüzük ve yönetmeliklerin çağdaşlaştırılarak bütünleşik bir imar ve kentsel gelişme yasası hazırlanmalıdır. "**Kentsel Yenileme**", "**Kentsel Rehabilitasyon**", "**Kentsel Koruma**", "**Kentsel Ulaşım**", yerleşmeleri depreme ve diğer

felaketlere dayanıklı ve güvenli duruma getirecek "Kentsel Güçlendirme ve Rehabilitasyon" projelerinin hazırlanması ve uygulanması süreçleri ile ilgili yasal ve finansal düzenlemeler yapılmalıdır.

KUZEY ANADOLU FAY HATTINDAN ETKİLENEN BÖLGELERDE KENTSEL VE KIRSAL GELİŞME STRATEJİK PLANLARI HAZIRLANMALIDIR.

Kentsel projelerle ilgili yasal düzenlemelerin yanında "**Yeni Kentler**" yasası da hazırlanmalıdır. Bugün yapıldığı gibi konutlar ile eğitim, sağlık ve küçük ölçekli mahalle ticaret birimleri gibi bazı servislerden oluşan yeni yerleşimler yerine, içinde KOBİ bölgelerinin, sanayi bölgelerinin, iş parklarının, tekno-parkların da bulunduğu konut-çalışma-dinlenme alanlarının bütünleştirildiği, diğer yerleşimlere toplu taşıma sistemleriyle entegre olan ve bölgesel gelişme stratejileri ile uygulamaya konulan bir "Yeni Kentler" yasası hazırlanmalıdır. Kuzey Anadolu Fay Hattı, Doğu Anadolu Fay Hattı gibi önemli fay hatları üzerinde bulunan yerleşme sistemleri bölgesel ve kentsel gelişme stratejileri kapsamında ve gerek "**Yeni Kentler**" yasası gerekse bütünleştirilmiş imar ve kentsel gelişme yasaları ile planlanmalıdır.

KÜRESEL ÖLÇEKTE YENİDEN YAPILANMA: "KÜRESEL AFET FONU" OLUŞTURULMALIDIR

Doğal afetler, üzerinde yaşadığımız yerkürenin yapısından, özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Yerküre üzerinde bulunan ülkelerin bazıları buldukları coğrafyanın özelliklerinden dolayı, örneğin deprem felaketine maruz kalmamakta, buna karşılık diğer doğal afetlerin yıkıcı etkisi altında kalabilmektedirler. Bu tür felaketler ülkelerin sosyal, ekonomik ve mekansal yapılarında yıkıcı etkiler oluşturmakta ve hükümetler kendi finansman kaynakları ile afetlerle mücadele edemez duruma gelebilmektedir. Bu tür küresel sorunlarla mücadele için kurulmuş uluslararası bir fon ve fon idaresi yoktur. Dünya Bankası, Avrupa Sosyal Kalkınma Fonu gibi uluslararası kuruluşların içinde bazı olanaklar bulunmaktadır. Uluslararası düzeyde yeni bir örgütlenmeye ve finansman sistemine gereksinim vardır. Ülkelerin uygulamalardan elde ettikleri bilgiler ve tecrübeler, akademik kuruluşlar, araştırma enstitüleri, Birleşmiş Milletler, Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası gibi kuruluşlardaki bilgi ve deneyimlerin "**Küresel Afet Fon Yönetimi**"nde birikmesi ve Dünya ülkelerine bu bilgilerin dağılması ülkelerin afetlerle savaşımında çok yararlı olacaktır. "**Küresel Afet Fonu**"nun kurulması için Türkiye'nin her platformda girişimlerde bulunması faydalı olacaktır. Bu fonun kurulması ile hem doğal felaketlerin oluşturacağı kayıp ve zararların azaltılması, hem de felaketlere karşı hazırlıklı olma konularında küresel ölçekte ilerlemeler sağlanacaktır.